

Expunere de motive la

Proiectul de lege privind contractarea serviciilor sociale

Prezentul proiect de act normativ crează cadrul legislativ necesar pentru furnizarea de servicii sociale de calitate pentru toate categoriile de beneficiari aflați în situații de dificultate sau de risc, în condiții de eficiență și eficacitate sporite, stimulând în același timp incluziunea socială a tuturor grupurilor vulnerabile.

Prin natura sa, statul are obligația fundamentală de a oferi servicii de protecție și asistență socială pentru toate categoriile vulnerabile – copii și tineri, persoane cu handicap, persoane vârstnice, această obligație fiind stipulată chiar în Constituție.

În exercitarea acestei atribuții, autoritățile publice administrează un sistem public de servicii sociale care în momentul de față funcționează cu o infrastructură învechită și de cele mai multe ori neadaptată nevoilor de viață independentă ale beneficiarilor și cu un aparat administrativ supra-încărcat, dar lipsit în același timp de resursă umană specializată. În egală măsură, costurile cu asistența socială ocupă o pondere însemnată în economia unităților administrativ – teritoriale: la nivelul anului 2009, quantumul cheltuielilor cu asistența socială din totalul transferurilor de la Bugetul de Stat către bugetele județelor din România s-a ridicat la 31%, în condițiile în care unele județe consumau cea mai mare parte din buget cu asistența socială, ca de exemplu, județele Ilfov – 62%, Constanța – 50%, Brașov – 48%, Cluj – 47%, Timiș – 43%, Arad – 40%, Prahova – 40%.

În ceea ce privește calitatea serviciilor oferite beneficiarilor, există în continuare numeroase lacune determinate nu atât de lipsa legislației în domeniu, cât de aplicarea deficitară a acesteia în materia monitorizării și evaluării calității serviciilor sociale oferite diferitelor categorii vulnerabile, cu precădere în sectorul public, unde modul de acordare a acreditărilor pentru funcționarea serviciilor sociale, respectiv controlul calității se face în mod formal, fără o preocupare reală pentru calitatea vieții beneficiarilor. Aceasta și pe fondul reorganizării recente a administrației centrale și al desființării unor instituții cu atribuții în domeniu (Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap, Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului), situație care determină nevoia de regândire a managementului sistemului de protecție socială în ansamblu.

În același timp, lipsa competiției deschise pe piața în formare a serviciilor sociale și monopolul de stat asupra acestora sunt cauze ale calității scăzute a serviciilor sociale oferite beneficiarilor, cele mai multe dintre aceste servicii tratând persoanele în dificultate drept recipienți pasivi ai unor servicii de îngrijire în masă, nu ca și cetățeni activi, egali în drepturi cu toți cetățenii, dar în nevoie de sprijin specializat și individualizat.

Lipsa unui cadru legislativ coerent care să prevadă în mod explicit posibilitatea externalizării furnizării serviciilor sociale către organizații/entități specializate, în condiții de transparență și cu prevederea unor obligații clare pentru furnizori, a condus la situația actuală în care anumite autorități publice de la nivel local au experimentat, la limita vidului legislativ, soluții pe termen scurt prin care au delegat furnizarea acestor servicii către terți. Mai mult decât atât, existența unor prevederi lacunare în diferite acte normative care reglementează domeniul serviciilor sociale care fac referire la posibilitatea externalizării furnizării de servicii sociale, dar fără a preciza care sunt mecanismele legale prin care se realizează acest transfer de competențe, a generat o practică neclară în domeniu, stimulând apariția unor soluții nesustenabile care nu sunt întotdeauna capabile să asigure că beneficiarii primesc acele servicii de care au nevoie, la standardele de calitate și de cost prevăzute de lege. Oportunitatea externalizării serviciilor trebuie, în acest caz, instituționalizată ca o opțiune pe termen mediu sau lung, cu atât mai mult cu cât furnizorii externi au flexibilitatea de a multiplica sursele financiare (de exemplu, prin finanțări externe) pentru furnizarea de servicii de calitate către beneficiari.

Nu în ultimul rând, convențiile internaționale pe care România le-a ratificat – **Convenția ONU privind drepturile copilului, Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități – prevăd obligații explicite cu privire la măsurile pe care trebuie să le adopte statele semnatare pentru a asigura calitatea adecvată vieții beneficiarilor de servicii sociale.**

Având în vedere cele de mai sus, supunem prezentul proiect de act normativ Parlamentului spre dezbatere și adoptare, în procedură de urgență.

Anexăm alăturat lista cu inițiatori:

Initiatorii proiectului de lege privind contractarea serviciilor sociale

[illegible]